

descartar que tinguin quelcom en comú amb aquests.

En tot cas, uns i altres, seran noms bascoïdes. I probablement formats amb el bc. *ao* 'boca', car *-au* > *-al* és possible (cf. *gual*, *forjal* etc.), però no en català *-al* > *-au*. V. també *Barravés*.

Baibles (Menorca), V. n. 1 a l'article. *Baber*, i cf. *Billa* Baidal (NP val.), V. *Badal* *Baiers*, V. *Bages*

Els BAIERTIS

Partida munt. entre Taüll i Boí, veg. *Top. V. Boí* 1, 2. Si vingués de **Baserti* podria derivar del grup bascoïde de *basera*. El nom, en efecte, recorda el de l'església de Notre Dame de *Basert* te. Gourdan prop de Barbazan, en el Comenge, del qual ja parlo en *Btr. z. Nfg.* 1973, 232 i 217; que conté el nom d'un déu aquità: inscripció en datiu BAESERTE DEO, principis S. II d.C. (Mitxelena, *Textos Arc. Vcos*, p. 17) el qual pot ser variant de BASO/BAESO 'precipici, boscúria'. Però com ja explico s. v. *Bagergue*, també pot ser (i fonèticament és més senzill) només un paral·lel lexi-mòrfic d'aquest nom aquità, i pertànyer més aviat a l'arrel bascoïde, que he comentat a *Bagergue*, *Baiarca*, *Baén* etc.

Més m'inclinaria això últim, tenint en compte l'arrelat cognom ribagorçà *Baiarte*, amb una *a* que repeteix l'alternança que hem vist en *Baiarca*, *Baiarri*/*Baierrri* etc. Era una família patrícia de Benavarrí en el S. XVI segons Moner, *Bibl. Escr. Rbg.*, 132, 143, Joan de *Bayarte* Calassans era senyor de Claravalls, Puifel etc., amb cita d'un *Cap[ítol] Gral de Men[ors?]* de l'any 1681.

Baig, *Baio*, NPP, V. *Bages* (*Penna de Don Bayo*, afr. de Morella a. 1234, xxviii, 9.24); Joan *Viladebaig*, a. 1656.

BAILAC, Mas ~

A Tresserra (xxiv, 198.15, 200.8); en el Rosselló, és evidentment nom immigrant, cf. *Bayllac* o *Bayac* a la Dordogne, *Bilhac* a Correze etc. (Skok, § 45, 53). Això no és tan clar a la comarca de Morella: caseta de *Bailac* (Boixar xxvii, 140.21, IGC '48 × '41), però al capdavant també pot ser, i essent nom en *-ac*, bé cal pensar-ho. Però ja és impossible explicar així *Els Bailaros*, pda. de St. Vicent del Raspeig (xxxvi, 98.5); sens dubte nom mossàrab. I almenys hi pot haver l'arrel en comú amb aquells noms occitans; potser BAJUL-ARIOS, de BAIULUS; o VIGIL-ARIOS?

BAINA

Tinc nota incompleta d'un lloc *Bayna*, prop de Sant Hilari Sacalm (ant. amb y). M'escrivi Mn. Julià Pas-

cual, de Camprodon, que prop de Camprodon hi ha dos llocs anomenats *Pas de la Beina*, i un altre, *Torrent de la Beina* (1969); per una postal que me n'envia sembla que es tracta d'un lloc de pas estret. S'explica, doncs, que el qui passa per un call així tingui la sensació d'una arma que es fica dins la seva beina o baina, tal com les ovelles que passen per l'après.

10

BAINES o EMBAINES

Entre Tírvia i Araós: (I)NVICIN(I)S 'en el veïnatge', com ja he explicat s. v. *Baén*. Uns informadors digueren *baines* altres *embaines*.

Baio, V. *Baig* i *Bages*

20 BAIÓ

Entre altres, es tracta sobretot, d'un lloc antic de Ribagorça: «Illa Gordia de *Baion*» (segons SerranoS., *NHRbg.*, 477.5) o «Guardia de *Baione*» (segons Abadal, *Pall. i Rbg.*, núm. 316), figura en un doc. de 996, com a NL del te. de Güel (i Balassanç). Com a NP, a Alaó a. 974, escrit *Vago* i *Baio* (Abadal, núm. 224). *Baió* cognom a Rialb a. 1820 (*BABL* xvi, 296). Em donen notícia (encara que no confirmada pels nomenclàtors ni GGC) d'un veïnat de Serinyà dit *Vall de Baió*. Per a *El Baion* pda. del Fondó de les Neus (xxxvi, 82.14), veg. l'art. *La Baia*.

Per a l'ETIM. es pot pensar en algun NP germ., puix que hi ha un *Boia* o *Baio* en Först.; però no crec que ho confirmi un NP *Baio* que Mas, *N.H.B. Bna.*, documenta a. 955, perquè més aviat deu venir d'un NP llatí BADIUS; ni les altres formes que he documentat s. v. *Bages*. L'element *-on/-ona* no deu ser afegit, car també trobo *Bajona* com a cognom de Solsona (BDLC xii, 196) i *Bajona* a Guixers (Card.) (xxxvii, 55.23, 58.115), i a Cervera del Maestrat, d'on *L'Era de Baiona* (xxviii, 117.7); i MiretS. registra un *Bayona* a. 1158 a Durfort (*TemplH.*, p. 224). Potser doncs, en definitiva tot això ve del nom de la ciutat de *Baiona* a la costa atlàntica del Bearn i Labort; llavors el masculí *Baió(n)* serà com *Barceló*, *Tarragó*, *Badaló* al costat de *Barcelona* etc.

50 BAIRE: BENI ~

Partida de Carcaixent (xxx, 109.7), i *El Benovaire* te. Quatretonda (xxxii, 1.2), vénen de formes arabit-zades de PINNA VARIA 'roca violada' o 'grisa' (cf. fr. ant. *vair*), com s'ha explicat en el vol. I, 258-1. SSiv., p. 106, s. v. *Beniardà*, diu que la partió termenal d'aquest municipi passa per *Bairets* (enumerant aquesta pda. entre el *Barranquet de Benimantell* i la *Penya-la-Ga<s>sa*: sens dubte de [CAMPOS o SALTUS] VARIATOS '[paratges] de color violat', amb A arabitzada